

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 2554
Warszawa, 30 kwietnia 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

- w sprawie upamiętnienia 30. rocznicy przyznania Literackiej Nagrody Nobla Wisławie Szymborskiej.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy panią poseł Aleksandrę Leo.

(-) Izabela Bodnar; (-) Elżbieta Burkiewicz; (-) Żaneta Cwalina-Śliwowska; (-) Sławomir Ćwik; (-) Paulina Hennig-Kłoska; (-) Rafał Kasprzyk; (-) Rafał Komarewicz; (-) Aleksandra Leo; (-) Barbara Okuła; (-) Barbara Oliwiecka; (-) Ryszard Petru; (-) Norbert Pietrykowski; (-) Marcin Skonieczka; (-) Mirosław Suchoń; (-) Ewa Szymanowska.

UCHWAŁA

z dnia ...

w sprawie upamiętnienia 30. rocznicy przyznania Literackiej Nagrody Nobla Wisławie Szymborskiej

„Nie wiem – to właśnie jest najpiękniejsze słowo w ludzkiej mowie”. Słowa te, wypowiedziane podczas wykładu noblowskiego Wisławy Szymborskiej, najlepiej oddają jej postawę twórczą – pokorę, dystans do własnej twórczości oraz gotowość do zadawania pytań.

Wisława Szymborska urodziła się 2 lipca 1923 roku w Kórniku pod Poznaniem. Od 1929 roku mieszkała w Krakowie, z którym pozostała związana do końca życia. Studiowała polonistykę i socjologię na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Poetka, eseistka, nazywana „pierwszą damą polskiej poezji”. Zastąpiła z krótkich form poetyckich, a jej wiersze stały się rozpoznawalne na całym świecie.

W dorobku Wisławy Szymborskiej znajduje się ponad 20 książek, w tym liczne tomy poezji, między innymi „Wołanie do Yeti”, „Wszelki wypadek”, „Dwukropek” oraz „Tutaj”. Jej utwory zostały przetłumaczone na kilkadziesiąt języków.

Mistrzyni słowa, lakoniczności i subtelnego humoru, była także krytyczką, felietonistką i tłumaczką. W 1996 roku otrzymała Literacką Nagrodę Nobla, przyznaną „za poezję, która z ironiczną precyzją odsłania prawa biologii i działania historii we fragmentach ludzkiej rzeczywistości”.

Twórczość Wisławy Szymborskiej cechuje precyzja i oszczędność języka oraz umiejętne posługiwanie się ironią i paradoksem. Jej wiersze ukazują świat z perspektywy codziennych zdarzeń, prowadząc do refleksji nad egzystencją człowieka.

Wisława Szymborska zmarła 1 lutego 2012 roku w Krakowie. W dniu jej pogrzebu, 9 lutego, w południe, z wieży Kościoła Mariackiego zamiast tradycyjnego hejnału odegrano melodię skomponowaną do wiersza „Nic dwa razy”. Poetka została pochowana na Cmentarzu Rakowickim.

Zgodnie z testamentem poetki po jej śmierci została utworzona Fundacja Wisławy Szymborskiej, której celem jest opieka nad jej dorobkiem literackim oraz wspieranie współczesnej poezji.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, w 30. rocznicę przyznania Wisławie Szymborskiej Nagrody Nobla, oddaje hołd wybitnej Polce, której twórczość stanowi ważną część światowego dziedzictwa literatury.

UZASADNIENIE

Wisława Szymborska urodziła się 2 lipca 1923 roku na Prowencie, folwarku stanowiącym część Kórnika pod Poznaniem. W 1929 roku zamieszkała w Krakowie, z którym była związana do końca życia. W czasie okupacji uczęszczała na tajne komplety, gdzie zdała maturę. Pracowała wówczas jako urzędniczka na kolei, co pozwoliło jej uniknąć wywózki na roboty przymusowe do Niemiec. Po zakończeniu II wojny światowej podjęła studia z zakresu polonistyki i socjologii na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Zadebiutowała w 1945 roku wierszem „Szukam słowa” opublikowanym w „Dzienniku Polskim”. W latach 1947–1948 była związana z redakcją „Świetlicy Krakowskiej”. W 1952 roku wydała pierwszy tom poetycki „Dlatego żyjemy”. Od 1953 roku przez blisko trzy dekady współtworzyła tygodnik „Życie Literackie”, gdzie prowadziła dział poezji oraz publikowała felietony z cyklu „Lektury nadobowiązkowe”.

Dorobek Wisławy Szymborskiej obejmuje kilkanaście tomów wierszy, w tym m.in. „Wołanie do Yeti”, „Sól”, „Wszelki wypadek”, „Ludzie na moście”, „Koniec i początek”, „Dwukropek” oraz „Tutaj”. Pośmiertnie ukazał się tom „Wystarczy”, a w 2014 roku opublikowano „Czarną piosenkę”. Jej utwory były wielokrotnie tłumaczone i wydawane za granicą.

Twórczość Wisławy Szymborskiej zmieniała się na przestrzeni lat. Z czasem wypracowała własny styl, oparty na precyzyjnym języku, ironii i skrótowej formie. Wiersze Szymborskiej podejmują tematy codzienności, historii i kondycji człowieka.

Wisława Szymborska uczestniczyła w życiu publicznym i środowiskowym. W 1975 roku podpisała List 59, protestując przeciwko zmianom w Konstytucji PRL. Po wydarzeniach czerwca 1976 roku odeszła z redakcji „Życia Literackiego” i publikowała w wydawnictwach niezależnych oraz w obiegu podziemnym. W latach 80. współpracowała ze środowiskami opozycyjnymi. W 1989 roku współzakładała Stowarzyszenie Pisarzy Polskich, a od 1995 roku była członkiem Polskiej Akademii Umiejętności.

Jej twórczość przyczyniła się do popularyzacji polskiej literatury za granicą. Brała udział w licznych spotkaniach i wydarzeniach literackich poza Polską.

W 1996 roku Wisława Szymborska została laureatką Literackiej Nagrody Nobla. Było to jedno z najważniejszych wydarzeń w historii polskiej literatury współczesnej oraz potwierdzenie jej znaczenia na arenie międzynarodowej.

Wisława Szymborska zmarła 1 lutego 2012 roku w Krakowie. Zgodnie z jej testamentem utworzona została Fundacja Wisławy Szymborskiej, która opiekuje się jej dorobkiem oraz wspiera współczesnych twórców, przyznając międzynarodową nagrodę poetycką jej imienia.

Wisława Szymborska do dziś inspiruje literaturoznawców, kulturoznawców, filozofów, krytyków sztuki, a także czytelników, którzy znajdują w jej poezji odpowiedzi na najważniejsze pytania. Tematy podejmowane w jej twórczości pozostają aktualne, a forma, jaką się posługiwała, nadal budzi uznanie.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, doceniając wyjątkowy dorobek Wisławy Szymborskiej, oddaje jej hołd w 30. rocznicę otrzymania Nagrody Nobla, uznając jej twórczość za ważny głos w refleksji nad ludzkim życiem.